

شاخص بورس به یک میلیون و ۱۰۹ هزار واحد رسید

شاخص کل بورس تهران در انتهای معاملات چهارشنبه ۵ خرداد ۱۴۰۰ با رشد ۳۹۱۵ واحدی به یک میلیون و ۱۰۹ هزار و ۳۷۰ واحد رسید. همچنین شاخص کل هموزن نیز ۲۹۸ واحد رشد کرد و به ۳۸۳ هزار و ۱۴۰ واحد رسید. نمادهای فارس، رهپنا، فولاد، فخوز، نوری و وبملت بیشترین تأثیر مثبت و نماد و صندوق بیشترین تأثیر منفی را بر شاخص دیروز داشتند.

بازخوانی کارنامه اقتصادی مجلس یازدهم در سال اول

بهارستان اقتصاد

گروه اقتصادی؛ یک سسال از شروع به کار مجلس یازدهم می‌گذرد؛ مجلسی که با شعارهای اقتصادی و ریل‌گذاری مسیری برای حل مشکلات اقتصادی از مردم ایران رای گرفت. نگاهی اجمالی به عملکرد نمایندگان در این مدت حاکی از توجه آنها به مسائل اقتصادی است. نمایندگان مجلس در حالی خرداد ۹۹ راهی بهارستان شدند که دولت مستقر به یک بن‌بست مفهومی در سیاست‌گذاری کلان رسیده بود و خروج آمریکا از برجام، تمام رشته‌های تفکری که تمام ظرفیت‌های کشور را وابسته به مذاکرات می‌دانست، پنبه کرده بود. گرانی‌های افسار گسیخته، بی‌سابقه‌ترین میزان فاصله طبقاتی، فساد اداری و توانایی از تجارت با کشورهای مختلف، سرفصل‌های تشریح شرایط اقتصادی بود. از سوی دیگر نارسایی‌های کهنه اقتصاد کشورمان هم به شکل عجیبی عیان‌تر از گذشته شده بود. در این شرایط ۲ راهکار اساسی پیش روی نمایندگان در حوزه اقتصاد وجود داشت؛ اول اینکه با تصمیمات آنی اما غیرساختاری صرفاً به حمایت از معیشت مردم می‌پرداختند و دوم، تصمیم به ریل‌گذاری با هدف اصلاح اقتصادی می‌گرفتند. با توجه به تجربه اجرایی و مدیریتی در فاطمه نمایندگان،

بررسی طرح‌ها و قوانین مجلس یازدهم نشان می‌دهد فراغ از بحث اقتصادی، تأکید و التزام ویژه‌ای بر گزاره گسترش عدالت و کاهش نابرابری‌های توزیع ثروت وجود دارد. یکی از اصلی‌ترین گمشده‌های امروز کشور که اهمیت آن کمتر از نارسایی‌های اقتصادی موجود نیست و چه‌بسیار بن‌نارسایی‌ها را تشدید نیز می‌کند، حسن تبعیض و فاصله طبقاتی است؛ پدیده‌ای که در ۸ سال اخیر تشدید شده و خود را در شاخص زیرب جینی نمایان کرده است. اصلی‌ترین طرح‌های مجلس در این زمینه به شرح زیر است.

قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم؛ ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم که در تابستان ۹۴ (مجلس نهم) به تصویب رسید و به موضوع تشکیل سامانه ملی املاک و اسکان و اخذ مالیات بر خانه‌های خالی اختصاص داشت، شواهدی نیازمند اصلاح بود، زیرا هم ضمانت اجرایی تشکیل این سامانه و اخذ این مالیات ضعیف بود و هم فرمول محاسبه میزان

عدالت اقتصادی

بررسی طرح‌ها و قوانین مجلس یازدهم نشان می‌دهد فراغ از بحث اقتصادی، تأکید و التزام ویژه‌ای بر گزاره گسترش عدالت و کاهش نابرابری‌های توزیع ثروت وجود دارد. یکی از اصلی‌ترین گمشده‌های امروز کشور که اهمیت آن کمتر از نارسایی‌های اقتصادی موجود نیست و چه‌بسیار بن‌نارسایی‌ها را تشدید نیز می‌کند، حسن تبعیض و فاصله طبقاتی است؛ پدیده‌ای که در ۸ سال اخیر تشدید شده و خود را در شاخص زیرب جینی نمایان کرده است. اصلی‌ترین طرح‌های مجلس در این زمینه به شرح زیر است.

قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم؛ ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم که در تابستان ۹۴ (مجلس نهم) به تصویب رسید و به موضوع تشکیل سامانه ملی املاک و اسکان و اخذ مالیات بر خانه‌های خالی اختصاص داشت، شواهدی نیازمند اصلاح بود، زیرا هم ضمانت اجرایی تشکیل این سامانه و اخذ این مالیات ضعیف بود و هم فرمول محاسبه میزان

اصلاحات ساختاری

مشکلات معیشتی موجود با رویه‌های مرسوم

قابل حل نیست. برای حل مشکلات نهادی و ریشه‌ای در حوزه‌های مختلف، نیاز به اصلاحات ساختاری است. با بررسی عملکرد مجلس یازدهم در راستای اصلاحات ساختاری می‌توان نمره قبولی در زمان سپری شده به مجلس یازدهم داد. **قانون اصلاح قانون صدور چک**؛ یکی از مصوبات شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا در سه‌ال‌های اخیر و با هدف مبارزه با پولشویی و جلوگیری از سوداگری در بازارهای مختلف، ممنوع کردن ظهرونیسی (پشت‌نویسی) چک‌های تضمینی بود. با توجه به پایان مهلت اجرای این مصوبه مهم و موثر و ضرورت تدوام آن، دولت لایحه یک‌فوریته اصلاح قانون صدور چک را به مجلس ارائه داد و این لایحه طرف مدت نسبتاً کوتاهی با مجلس یازدهم به تصویب رسید تا زمینه تدوام اجرای تصمیمات مذکور به صورت قانونی فراهم شود.

طرح الحاق ۹ تبصره به قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با

تولید

«تولید» کلیدواژه عبور از تمام بحران‌هایی است که در سال‌های اخیر، کشور با آن مواجه بوده و برای رونق و کمک به آن در مجلس یازدهم قوانین خوبی به تصویب رسیده‌است؛ از سوی دیگر تعدد و تکرر قوانین و مقررات نیز خود مانعی بر سر راه تولید است که در این راستا نیز اقدامات موثری در مجلس انجام شده است.

قانون اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی؛ یکی از مهم‌ترین گلابه‌های کشاورزان و عوامل تهدیدکننده امنیت غذایی کشور، تأخیر در زمان و همچنین پایین بودن قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی بویژه گندم بود. نمایندگان مجلس در راستای اصلاح این وضعیت، قانون مرتبط را که در سال ۶۸ (مجلس سوم) به تصویب رسیده بود اصلاح کردند و مقرر شد قیمت خرید تضمینی این محصولات به جای شورای اقتصاد در شورای تعیین قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی که با حضور نمایندگان کشاورزان تشکیل می‌شد، تعیین شود. اجرائی شدن این قانون منجر به افزایش قابل توجه قیمت خرید تضمینی گندم در سال زراعی اخیر شد، هر چند همچنان این قیمت باید بالاتر هم برود تا در اوج تحریم‌ها نیازمند واردات گندم نشویم.

طرح تقویت امنیت غذایی کشور و رفع موانع تولیدات کشاورزی؛ در راستای رفع مشکلات ایجاد شده به خاطر تعلیق اجرای قانون تمرکز (قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی) توسط دولت روحانی در مردادماه ۹۸، کمیسیون کشاورزی مجلس این طرح را تهیه کرده است تا مشکلات بخش تجارت محصولات کشاورزی در کشور برطرف شود. اخیراً کلیات طرح مذکور در صحن علنی مجلس به تصویب رسیده است. **طرح جهش تولید و تأمین مسکن**؛ بررسی‌ها نشان می‌دهد از ابتدای شکل‌گیری دولت تدبیر و امید، نرخ اجاره‌بها و خرید و فروش مسکن در ایران به شکل سرسام‌آوری افزایش داشته و این در حالی است که دولتی‌ها با شعارهایی همچون مهار تورم و رونق اقتصادی در بخش‌های مختلف از جمله بازار مسکن روی کار آمدند اما عملکرد آنان طی ۸ سسال گذشته خلاف این ادعا را ثابت کرد. از این رو ساماندهی بازار مسکن به یکی از مطالبات جدی مردم از مجلس و نمایندگان تبدیل شد و با اینکه در مجلس دهم اقدام خاصی در این زمینه رخ نداد، از این رو بعد از تشکیل کمیسیون عمران، طرح جهش تولید و تأمین مسکن در مجلس یازدهم کلید خورد. با در نظر گرفتن معضلات اساسی بازار مسکن و بهم خوردن توازن بین میزان عرضه و تقاضا در این حوزه، نمایندگان مجلس با تصویب این طرح – سازوکارهایی برای تأمین منابع لازم از قبیل منابع مالی، زمین و مصالح و خدمات ساختمانی – سعی کردند بستر کافی برای ساخت مسکن را فراهم کنند و دولت را مکلف به تولید و عرضه سالانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در شهرها و روستاها کردند. جدا از آن، در قالب این طرح، تسهیلات ۱۵۰ تا ۲۰۰ میلیون تومانی کم‌بهره برای ساخت مسکن پرداخت می‌شود. منابع مالی اجرای این طرح از محل وصول مالیات زمین و املاک، بدهی بانک مسکن به بانک مرکزی، خط اعتباری ۵۰ هزار میلیارد تومانی مسکن مهر، وصولی مالیات بر خانه‌های خالی و مالیات بر سوداگری تأمین می‌شود. همچنین وزارت راه‌وشهرسازی از طریق صندوق ملی مسکن می‌تواند به منظور تأمین مالی برنامه‌های حمایتی مسکن، یارانه سود انتشار اوراق تأمین مالی بخش مسکن همچون اوراق رهنی و خرید دین و سایر اوراق تأمین مالی بخش مسکن موضوع قانون اوراق بهادار را از محل منابع این صندوق پرداخت کند.

طرح تسهیل صدور مجوز کسب‌وکارها؛ به موجب این طرح بخشی از کسب‌وکارها با ثبت اطلاعات خود در ده‌گانه ملی مجوزهای کسب‌وکار می‌توانند شروع به کار کنند و منتظر مجوز نمانند. این اقدام در راستای نجات تدریجی فعالان اقتصادی کشور از اسارت بروکراسی اداری و امضاهای طولانی انجام شده و گام بزرگی در جهت تحقق آن است که رشد صادرات و رونق تولید را نیز در پی خواهد داشت. کلیات این طرح در مجلس به تصویب رسیده و بعد از تصویب جزئیات آن، شروع کسب‌وکارهایی که به طور مستقیم خطرهای جانی، امنیتی یا زیست‌محیطی ندارند نیاز به ثبت مراحل صدور مجوز نخواهند داشت و صرفاً مساجن کسب‌وکار ملزم به طی اطلاعات در ده‌گانه مذکور هستند. بر این اساس تصویب نهایی این طرح می‌تواند ضمن ایجاد تحول، در حوزه صدور مجوزها نیز موثر واقع شود تا قوانین دست‌وپاگیر صدور مجوز را ماندازی در کسب‌وکارها در تمام حوزه‌ها (جز موضوعات امنیتی و بهداشتی) حذف شوند و دیگر نیازی نباشد مردم برای رماندازی کسب‌وکارهای جدید معطل صدور مجوز بمانند، بلکه فقط کافی است در سامانه یاد شده اطلاعات مربوطه را ثبت و کار خود را آغاز کنند.

طرح جهش تولید دانش‌بنیان‌ها؛ جهش تولید دانش‌بنیان‌ها یکی دیگر از موارد مورد توجه مجلس یازدهم بود و در این بخش طرحی با همین عنوان با هدف رفع موانع و مشکلات تولید در شرکت‌های دانش‌بنیان طراحی شده و به تصویب رسیده است. به اعتقاد کارشناسان با اجرایی شدن این طرح، زیرساخت مراحل قانونی زیست‌بوم اقتصاد دانش‌بنیان کشور فراهم می‌شود و بالطبع، طرح جهش تولید دانش‌بنیان‌ها می‌تواند در تحقق حمایت از تأسیس و رشد شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه علم و فناوری مؤثر باشد و حتی منجر به ایجاد انقلابی در کسب‌وکارهای دانش‌بنیان شود. طرح مذکور برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، استنارت‌آپ‌ها، مراکز خلاق و نوآوری طراحی شده و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در زمینه واردات و صادرات محصولات دانش‌بنیان و انجام کنترل‌های لازم برای جلوگیری از واردات محصولات مشابه تولید در داخل، از بخش‌های اصلی این طرح است. در طرح جهش تولید دانش‌بنیان‌ها، ستاد تسهیل رفع موانع تولید موظف شده قانون رفع موانع تولید را اجرایی کند و نسبت به تشخیص نقاط آسیب‌پذیر اقتصادی و صنعتی ناشی از تحریم‌ها اقدام کرده و چالش‌های شرکت‌های دانش‌بنیان را رفع کند. دولت هم در این طرح موظف شده تعرفه واردات ماشین‌آلات و تجهیزات این بخش را متناسب با ظرفیت تولید در کشور و به منظور حمایت از تولیدکنندگان داخلی وضع کند. همچنین براساس این طرح، مالیات افرادی که در حوزه دانش‌بنیان هزینه می‌کنند، به عنوان اعتبار مالیاتی که به سنوات بعدی نیز قابل انتقال باشد، پذیرفته می‌شود و معادل آن از مالیات قطعی آنان کسر خواهد شد.

خلع یدسوداگران

کسب درآمد نیست، یکی از معبود کشورهایی که در چند سال اخیر اخذ مالیات بر عایدی سرمایه را در دستور کار قرار داده است، اسپانیاست و تجربه به دست آمده از مقایسه دوران قبل و بعد از اخذ مالیات بر عایدی سرمایه در این کشور، خبر از کاهش ۱۰ درصدی قیمت کالاهای مدنظر می‌دهد. کارشناسان معتقدند تقاضای سفته‌بازی و سوداگری در بازارهای سرمایه‌ای، با تعریف پایه‌های مالیاتی تنظیم‌گرانه مانند مالیات بر عایدی سرمایه قابل کنترل است. این مالیات امری مرسوم است و در بسیاری از کشورها در حال انجام است و زمینه سوداگری در بازارهای سکه، ارز، خودرو و… را می‌گیرد اما برای شناسایی این معاملات نیاز است خرید و فروش آن در سامانه‌هایی کاملاً شفاف انجام شود تا امکان معامله در بازار سیاه از بین برود و با حذف دست دلالتان در این بازارها، سرمایه‌ها به سمت تولید حرکت کنند.

مالیات بر عایدی سرمایه هم به این صورت است که هزینه نقل و انتقالات سرمایه‌ای را به قدری زیاد می‌کند که دیگر کسب‌وکار خرید زمین و مسکن «به صرفه» نباشد اما در حال حاضر عده‌ای صرفاً از محل خرید و فروش مکرر زمین

پنجشنبه ۶ خرداد ۱۴۰۰

وطن‌امروز | شماره ۳۲۱۹

اقتصادی

اخبار

با سهل‌انگاری بانک مرکزی رخ داد

رسوب ۶/۵میلیون تن کالای اساسی در گمرکات

معاون فنی گمرک گفت: عدم تأمین ارز توسط بانک مرکزی و عدم ابلاغ باموق مصوبات مربوط به ترخیص درصدی کالاهای اساسی، از مهم‌ترین عوامل رسوب کالا در گمرکات و بنادر و کمبود کالا در داخل است. مهرداد جمال‌ارونقی در برنامه چاپ اول شبکه‌خبر گفت: با توجه به اتمام تاریخ مصوبه دولت درباره ترخیص درصدی کالاهای اساسی در روز پایانی اسفند سال ۹۹، از ابتدای سال جاری هیچ ترخیص قابل توجهی درباره کالاهای اساسی نداشتیم و این چالش باعث شد متأسفانه ۶/۵میلیون تن کالای اساسی در بنادر و گمرکات کشور دیو شده که ممکن است همین اتفاق باعث کمبود کالا در کشور شده باشد. وی افزود: متأسفانه با وجود تسهیلاتی که وجود دارد، باز هم نتوانستیم این کالاها را ترخیص کنیم. با این اوصاف اگر رسوب کالای موجود در بنادر را به نظر بگیریم، عملاً می‌توان گفت کسری و کمبود کالا در داخل نخواهیم داشت اما این موضوع منوط به ترخیص کالای موجود در بنادر است. ارونقی توضیح داد: بعضی کالاهای اساسی که ارز ترجیحی دریافت می‌کنند تا زمانی که تخصیص و تأمین ارز از سوی بانک مرکزی انجام نشود یا این ارز منتقل نشود، عملاً صاحب کالا برای گمرک مشخص نیست و امکان ترخیص وجود ندارد. وی افزود: چالش دیگر این است که کالاهایی که به صورت اعتباری به بنادر و گمرکات رسیده، یعنی هنوز پولی جابه‌جا نشده و ارزی هم تأمین نشده اما صاحب کالا که کالای خودش را با اعتبار خودش وارد کرده و به بنادر و گمرکات کشور رسانده، می‌خواهد کالا را ترخیص کند اما کم‌رهگیری بانک را ندارد و گمرک باید به نحوی کمک کند لاقلاً کالای مذکور درصدی ترخیص شود. این درحالی است که با پایان یافتن مجوز قبلی دولت و عدم ابلاغ مجوز جدید، ترخیص درصدی درباره کالاهای اساسی متأسفانه نداشتیم.

این مقام مسؤول در خاتمه گفت: البته باید تأکید کرد در این باره مصوبه داشتیم اما ابلاغ نشده بود. از ابتدای سال این مصوبه به ما ابلاغ نشد و ۲۹/۲/۱۴۰۰ به گمرک ایران ابلاغ شد و ما از ابتدای این هفته مصوبه مذکور را اجرا می‌کنیم

■ ■ ■

شرایط بیمه کارگران ساختمانی تسهیل شد

طبق گفته مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، در راستای مصوبه مجلس می‌توان برای ۵ میلیون کارگر و افراد تحت تکفل آنها بیمه پایدار در نظر گرفت که نشان می‌دهد کار بزرگی در کمیسیون اجتماعی مجلس صورت گرفته است. مجلس شورای اسلامی کلیات طرح «اصلاح قانون بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی» را در هفته اخیر تصویب کرد. ولی اسماعیلی، نماینده مردم گرمی در مجلس در تشریح طرح اصلاح ماده ۵ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی گفت: این طرح به نفع کارگران است، زیرا اکنون فقط ۸۰۰ هزار نفر از جمعیت یک میلیون و ۴۰۰ هزار نفری کارگران تحت پوشش بیمه هستند و ۶۰۰ هزار نفر از آنها بیمه نیستند. همچنین مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی نیز در جریان بررسی طرح مذکور گفت: طرح اصلاح قانون بیمه کارگران ساختمانی سبب استقرار نظام تأمین اجتماعی فراگیر می‌شود. وی تصریح کرد: اکنون ۸۵۰ هزار نفر تحت پوشش بیمه هستند، در حالی که با توجه به منابع برای ۷۰ درصد آنها کسری وجود دارد و فقط برای ۳۰ درصد از بیمه‌شدگان منابع وجود دارد، لذا با این طرح می‌توان ۳۰۰ میلیون نفر کارگر و افراد تحت تکفل آنها بیمه پایدار در نظر گرفت که نشان می‌دهد کار بزرگی در کمیسیون اجتماعی مجلس انجام شده است.

■ ■ ■

شکوفایی صنعت لوازم خانگی در سایه تحریم

قانون بوم‌دیباچت، مدیرکل صنایع برقی، فلزی و لوازم خانگی وزارت صنعت، معدن و تجارت در مراسم آغاز به کار انجمن قطعه‌سازان لوازم خانگی با بیان اینکه سال‌ها بود خلأ چنین انجمنی احساس می‌شد، گفت: قطعه‌سازی لوازم خانگی موتور محرکه این صنعت است و با استفاده از تولید قطعات لوازم خانگی برای نخستین بار در سال ۹۹ در تأمین نیازهای اصلی این صنعت خودکفا شدیم. وی با اشاره به اینکه در سال‌های ۹۵ و ۹۶ تا ۶۰ درصد بازار لوازم خانگی در اختیار برندهای خارجی بود و ۴۰درصد تولید داخل نیز از عمق ساخت داخل بسیار پایینی برخوردار بود، اظهار داشت: از خرداد ۹۷ واردات لوازم خانگی را متوقف کردیم. هرچند فکر نمی‌کردیم تحریم‌ها تا این حد مبادلات مالی این صنعت را سخت کند اما با این وجود در ۹۶ سال در اقلام اصلی لوازم خانگی خودکفا شدیم و اسمال به دنبال صادرات برخی محصولات هستیم.

این مقام مسؤول در وزارت صمت یادآور شد: قبل از تحریم‌ها سالانه ۷ میلیون دستگاه لوازم خانگی تولید می‌کردیم اما سال گذشته بیش از ۱۵ میلیون دستگاه انواع لوازم خانگی در داخل تولید شد. در حال حاضر این صنعت ۳۰۰ هزار نفر اشتغال مستقیم و یک میلیون نفر اشتغال غیرمستقیم دارد و ۵۰۰ بنگاه فعال در حوزه صنعت لوازم خانگی داریم.

گردان میانیگن عمق ساخت داخل لوازم خانگی را ۷۰ درصد عنوان و تصریح کرد: ۲ محصول تلویزیون و کولر گازی نسبت به سایر لوازم خانگی از عمق ساخت داخل کمتری برخوردارند. با این حال سال گذشته ۲۰۰میلیون دلار صادرات لوازم خانگی داشتیم و پیش‌بینی اسمال ما صادرات ۶۰۰میلیون دلاری لوازم خانگی است.